

RAADSVORSTEL GEMEENTE SOEST

Portefeuillehouder:

Aukje Treep-van Hoeckel

Zaaknummer:

762262

Onderwerp:

Nadere uitwerking Wind in Soest

Openbaar

Is geheimhouding aan de orde?

Nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. De gezamenlijke regionale brief aan provincie Utrecht te versturen in reactie op de planMER wind, waarin we aangeven mee te werken aan de locaties op ons grondgebied.
2. Het bevoegd gezag voor de beoogde windlocaties Vlasakkers en Langs de A28 bij de provincie te laten.
3. In te stemmen met de nadere uitwerking Wind in Soest.
4. Het college opdracht te geven om binnen OER A28 afspraken te maken binnen de context van deze nadere uitwerking.

Samenvatting

De raad krijgt het voorstel om de nadere uitwerking van Wind in Soest vast te stellen. Deze dient ter onderbouwing van de gezamenlijke regionale reactie naar de provincie op de planMER wind. Met die gezamenlijke reactie laat regio Amersfoort zien aan de provincie dat zij werk maakt van het halen van het RES-bod. Daarnaast borgen we in de volgende fasen zoveel mogelijk de belangen van onze inwoners op het gebied van communicatie en participatie.

Aanleiding

In Soest werken we in het Programma Energietransitie 2020-2025 (door de raad vastgesteld in 2020) aan grootschalige opwek van zon en wind. Daartoe stelde de raad in 2021 het Uitnodigingskader grootschalige elektriciteitsopwekking vast. En in het coalitieakkoord is het volgende opgenomen: 'We willen in de komende periode focus en prioriteit leggen bij de uitvoering van het huidige Programma Energietransitie 2020-2025. Wij staan terughoudend tegenover de plaatsing van windmolens en zonnevelden. Wij zullen de uitkomsten van lopende onderzoeken kritisch beoordelen op de consequenties voor gezondheid en leefbaarheid.'

In 2022 stelde de provincie Utrecht in 2022 een Tussenbalans RES op. Hieruit werd duidelijk dat de drie RES'sen in de provincie niet op koers lagen om de doelstellingen voor 2030 te halen. De voortgangsrapportages uit 2023 (RES 2.0 genoemd in regio Amersfoort) bevestigden dat beeld. De netcongestie is in de tussentijd niet minder geworden. Dat maakt het nodig om locaties voor duurzame opwek snel te concretiseren. Daarom deed provincie Utrecht een planMER-onderzoek naar geschikte windlocaties in de provincie. Op basis daarvan wees Gedeputeerde Staten op 11 januari 2024 27 'meest geschikte locaties voor wind' aan. En vroeg aan alle raden met zo'n locatie om voor de zomer een raadsbesluit te nemen waarin zij aangeven hoe ze met die locatie aan de slag gaan. Over al deze momenten hebben wij de raad met weekberichten geïnformeerd. Daarnaast hield de provincie in januari een webinar voor raadsleden over de planMER. En de regio organiseerde twee raadsbijeenkomsten over de betekenis van de planMER voor de RES Regio Amersfoort.

De raad is sinds november 2023 in verschillende bijeenkomsten geïnformeerd over diverse onderwerpen van het nieuwe energieprogramma. Specifiek voor wind vertelde op 1 februari GGD Utrecht in de raad over de gezondheidseffecten van windturbines en de landelijke normen. Op 11 april was Rijkswaterstaat in de raad om te vertellen over het project OER A28.

Om duidelijk te maken waar gemeente Soest aan werkt op het gebied van windenergie stelden wij een nadere uitwerking van het Uitnodigingskader op. De aanleiding voor het opstellen van deze nadere uitwerking is tweeledig:

1. Provincie Utrecht wees op basis van een planMER 27 kansrijke locaties aan voor wind. In onze gemeente liggen er twee: Vlasakkers en Langs de A28. Deze staan ook in ons Uitnodigingskader. Die locaties onderzoeken we in het OER A28 project. Het proces rond de planMER en OER A28 vragen beiden nu om besluitvorming. Voorliggende uitwerking geeft daar het

kader voor. Deze locaties maken ook deel uit van de RES Amersfoort, vastgesteld in 2021.

2. Daarnaast beschrijft deze uitwerking de voortgang van de eventuele derde locatie uit het Uitnodigingskader, ten westen van bedrijventerrein Isselt. Deze locatie is geen onderdeel van de planMER en de RES omdat mogelijke realisatie pas na 2030 is voorzien.

Bij deze ligt ter besluitvorming aan de raad voor:

- de Nadere uitwerking Wind in Soest;
- de gezamenlijke regionale reactie op de planMER die voorligt aan alle zeven raden uit de regio met een kansrijke locatie (Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg); en
- het voorstel om bevoegd gezag van de locaties uit OER A28 bij de provincie te laten.

Beoogd resultaat

Met dit voorstel laten we zien met welke inzet wij deelnemen aan de volgende fasen van het project OER A28. Het resultaat van dit project is substantiële bijdrage aan onze eigen opwekdoelstellingen en tegelijkertijd draagt het bij aan het regionale bod en provinciale doelen. De nadere uitwerking Wind in Soest geeft inzicht in wat de gemeente Soest verder nog doet op het gebied van windenergie. Dit biedt de benodigde onderbouwing voor de door de provincie gevraagde reactie op de planMER wind.

Argumenten

1.1 Met de gezamenlijke brief voldoen we aan het verzoek van Gedeputeerde Staten.

Gedeputeerde Staten verzoekt gemeenten met een voorkeurslocatie om voor de zomer 2024 met een raadsbesluit aan te geven wat ze doen aan realisatie van die locaties. Door de gezamenlijke regionale brief te versturen voldoen we aan dat verzoek.

1.2 De gezamenlijke brief bekrachtigt bestuurlijke afspraken over grootschalige opwek in de regio.

De afgelopen maanden zijn bestuurlijk afspraken gemaakt over hoe de regionale RES-opgave van 0,5 TWh wordt gerealiseerd en welke inspanningen de afzonderlijke gemeenten daartoe leveren. Zo zijn afspraken gemaakt over onder meer een gezamenlijke versterkte inzet op zon op dak, een onderzoek van Baarn naar wind en een groot extra zonnenveld bij Eemnes. Uit deze afspraken volgt één gezamenlijke reactie aan de provincie. Bij het indienen van de reactie is al duidelijk of het regionale bod wordt gerealiseerd. En daarmee ook of we provinciaal ingrijpen moeten verwachten. Aan alle zeven raden met een voorkeurslocatie wordt deze gezamenlijke reactie ter besluitvorming voorgelegd.

2.1 Betrokken gemeenten willen vanwege het grensoverstijgende karakter van OER A28 dat het bevoegd gezag bij Provincie Utrecht blijft.

De beoogde locaties uit het project OER A28 liggen op grondgebied van Soest, Leusden en Amersfoort. Het is op dit moment nog niet duidelijk is in welke gemeente(n) de windturbines precies komen te staan. De gemeente Soest kan alleen bevoegd gezag zijn van windturbines die op het eigen grondgebied zijn voorzien. Realisatie van windturbines in OER A28 is gebaat bij uitvoering door een overheidslaag die het project als geheel coördineert en erover besluit. Daarom is het de wens van Amersfoort, Leusden en Soest dat de provincie bevoegd gezag blijft en is dit regionaal afgesproken. De provincie vraagt gemeenten om formeel te bekrachtigen waar het bevoegd gezag ligt.

2.2 Ook vanwege de omvang valt OER A28 onder de bevoegdheid van de provincie.

De beoogde opwek op de windlocaties is meer dan 5 MW. De provincie is wettelijk bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen voor windparken (groter dan 5 MW).

3.1 Het vaststellen van de nadere uitwerking Wind in Soest geeft meer richting en houvast in grootschalige opwekprojecten.

De nadere uitwerking Wind in Soest is een aanvulling op het bestaande Uitnodigingskader dat de raad in 2021 vaststelde. Het vaststellen van deze uitwerking geeft meer richting en houvast in grootschalige opwekprojecten en in de volgende fasen van het OER A28-project.

4.1 Met de nadere uitwerking krijgt het college kaders om afspraken binnen OER A28 te maken en daarbij de belangen van inwoners te borgen.

Na de zomer wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen de partijen die een rol willen spelen in de volgende fasen van het project. Hiermee nemen we onze regie in het project. Die regie gaat met name over de belangen van onze inwoners in de volgende fasen van het project op het gebied van communicatie en participatie. Denk aan het profiteren van de turbines, maar ook afstand tot bebouwing, geluidseffecten en slagschaduw. Dit geldt vooral voor inwoners van Soesterberg, omdat de beoogde turbines op de Leusderheide daar het dichtst bij in de buurt komen te staan. De gemeenteraad geeft met de nadere uitwerking Wind in Soest het college mee wat zij belangrijk vindt om in te brengen in de stuurgroep. Dit als aanvulling op het Uitnodigingskader uit 2021 en het coalitieakkoord.

Kanttekeningen

1.1 Als niet alle raden de gezamenlijke brief ondertekenen lopen we als regio risico op een ongewenst projectbesluit.

Als niet alle raden besluiten de gezamenlijke brief te ondertekenen, komt iedere gemeente met een eigen reactie naar de provincie. Daarin geven zij aan welke inzet de gemeente doet en wat dat naar verwachting oplevert. De provincie telt alle resultaten op en beoordeelt of dat voldoende invulling geeft aan het regionale bod. Als dat niet het geval is, pakt de provincie het bevoegd gezag op. De provincie geeft aan daarbij te kijken naar de regionale optelsom. Concreet betekent dit dat provincie 1 of meerdere locaties uit de planMER ontwikkelt, om tot 0,5 TWh te komen (het bod van RES-regio Amersfoort). Het is daarbij vooraf onbekend om welke locaties in welke gemeenten het gaat.

4.1 Niet instemmen betekent dat Soest niet meer aan tafel zit.

Doordat het bevoegd gezag bij de provincie ligt, is de keuze over de voortgang van het project niet aan de desbetreffende gemeenten. Zelfs bij een afwijzende houding van een gemeente, is de provincie bevoegd om opwek te realiseren op het grondgebied van die gemeente middels een projectbesluit (voorheen een projectinpassingsplan). Daarnaast is het Rijk eigenaar van de gronden en heeft Defensie een beslissende stem in het gebruik van die gronden. Door deel te nemen aan de samenwerkingsovereenkomst, zijn we lid van de stuurgroep en hebben we ambtelijk voldoende capaciteit voor het kernteam. Zo nemen we regie waar mogelijk.

4.2 Er is geen garantie dat alle beoogde ontwikkelingen gerealiseerd worden.

In de gezamenlijke brief is de ambitie opgenomen waar alle gemeenten zich voor inzetten. Dat geeft geen garantie dat alle projecten worden gerealiseerd en precies de vermogens uit het onderzoek opleveren. Er is altijd kans op planuitval. Nadere uitwerking van plannen leiden hoogstwaarschijnlijk tot aanpassingen in het op te wekken vermogen. Aanpassingen kunnen bijvoorbeeld ontstaan door:

- Ruimtelijke beperkingen en natuurwaarden (bijvoorbeeld afstand tot andere functies, eisen natuurwaarden);
- Resultaten uit een participatieproces met omwonenden en belanghebbenden;
- Voorwaarden en eisen van grondeigenaren (bijvoorbeeld meer ruimte voor oefeningen van Defensie).

Kosten, baten, dekking

Kosten

N.v.t.

Baten

N.v.t.

Dekking

N.v.t.

Aanpak

Bij een positief besluit stuurt Bureau Regio Amersfoort de gezamenlijke regionale reactie aan de Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht. Daarmee vragen we de provincie om het bevoegd gezag te blijven voor de windlocaties uit het project OER A28. En het college spant zich via de stuurgroep van OER A28 in opdracht van de raad in om de genoemde punten uit de nadere

uitwerking Wind in Soest op te nemen in de samenwerkingsovereenkomst. De ondertekening wordt verwacht in Q4 2024, als alle onderzoeksresultaten van de huidige fase bekend zijn.

Communicatie

Bij positief besluit verstuurt Bureau Regio Amersfoort de gezamenlijke regionale reactie naar provincie Utrecht.

(Uitkomsten) advies en inspraak

De nadere uitwerking Wind in Soest laat zien wat er in het OER A28 project voor participatiestappen zijn ondernomen. Er is gesproken met belangengroepen en sleutelfiguren om input op te halen voor de onderzoeksvragen. Ook geeft de uitwerking aan wat wij belangrijk vinden als het gaat om het betrekken van belanghebbenden bij grootschalige opwekprojecten.

Wettelijke grondslag en/of kader:

Wij werken aan grootschalige opwek van elektriciteit op basis van het Programma Energietransitie 2020-2025 (vastgesteld in 2020) en het Uitnodigingskader grootschalige elektriciteitsopwekking Soest en Soesterberg (vastgesteld in 2021). De nadere uitwerking Wind in Soest is een uitwerking van het Uitnodigingskader. Regionale afspraken over grootschalige opwek zijn vastgelegd in de RES Amersfoort (vastgesteld in 2021). De grondslag van de RES is het Klimaatakkoord die wettelijk geborgd is in de Klimaatwet.

Beleidsevaluatie

Het college ondertekent de samenwerkingsovereenkomst zolang het past binnen de nadere uitwerking Wind in Soest. Wanneer dat niet het geval is, komt het college terug bij de raad.

Referendum

N.v.t.

Ondertekening

Soest, 14-05-2024

Burgemeester en wethouders van Soest,
De secretaris, de burgemeester

Leontine Vermond

Rob Metz